

1989-2012

Literatur(a) ¶

**ERINNERUNG-FREMDHEIT-ENGAGEMENT
PAMIĘĆ-OBCOŚĆ-ZAANGAŻOWANIE**

7-9.11.2012

**Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego
Germanistisches Institut der Universität Wrocław**

Środa/Mittwoch 07.11.2012

13.00

Uroczyste otwarcie/Eröffnung: Aula Leopoldina, Uniwersytet Wrocławski

Powitanie/Begrüßung: Rektor der Universität, JM Rektor Marek Bojarski

Konsul Generalny/**Generalkonsul:** Gottfried Zeitz

Dyrektor IFG/**Institutsleiterin:** Iwona Bartoszewicz

Dyrektor IFP/**Institutsleiter:** Jan Miodek

Moderacja/Moderation: Monika Wolting

Carsten Gansel (Gießen):

Aufstörungen in der deutschsprachigen Gegenwartsliteratur zwischen Erinnerungsarbeit, Wunschbiografien und hartem Realismus

Zakłócenia we współczesnej literaturze niemieckojęzycznej między pracą nad pamięcią, wyobrażonymi biografiami a nieugiętym realizmem

Magdalena Rabizo-Birek (Rzeszów):

Odkrywanie „miejsc niemieckich” w prozie Olgi Tokarczuk i Karola Maliszewskiego

Die Suche nach den „deutschen Orten” in der Prosa von Olga Tokarczuk und Karol Maliszewski

15.00

Przejsię do budynku IFG, pl. B. Nankiera 15, sala: 219, Przerwa: sala 205

Übergang zum Germanistischen Institut, pl. B. Nankiera 15, Raum: 219, Kaffeepause: Raum 205

15.50–16.10

Markus Joch: Einführung

Wojciech Browarny: Wprowadzenie

Block:

Beschreibungen der Gegenwart

Opis teraźniejszości

Moderation/Moderacja: Robert Małecki, Jürgen Joachimsthaler

16.10–16.50

Małgorzata Mikołajczak (Zielona Góra):

Nowa (?) tożsamość – o „polifonii pamięci” i „miejscach autobiograficznych” w twórczości lubuskich autorów

Neue (?) Identität – über die Poliphonie der Erinnerung und über die autobiographischen Orte am Beispiel ausgewählter Texte

16.50–17.30

Hermann Korte (Siegen):

Die Nachbarn sind die Fremden. Anna Katharina Hahns Roman *Am Schwarzen Berg*

Sąsiedzi to obcy. Powieść Anny Kathariny Hahn: Am Schwarzen Berg

17.30–17.40

Kaffeepause/Przerwa

17.40–18.20

Stephan Wolting (Poznań):

Fremde und Fiktion in autobiographischen Romanen am Beispiel von Hanns Josef Ortheils *Die Erfindung des Lebens* und *Die Moselreise*

Obcość i fikcja w powieściach autobiograficznych na przykładzie utworów Hannsa Josefa Ortheila Erfindung des Lebens i Die Moselreise

18.20–18.50

Michael Haase (Budapest):

Erzählen in der breiten Gegenwart – drei exemplarische Lektüren aus dem Jahr 2009

Opowiadanie w szerokiej teraźniejszości – trzy egzemplaryczne lektury z roku 2009

19.30

Festliches Abendessen im Restaurant Barka, Hotel Tumski mit Musikprogramm

Kolacja w Restauracji Barka przy Hotelu Tumskim, program artystyczny w wykonaniu studentów IFG UWR

Czwartek/Donnerstag 08.11.2012

Sektion I, Miejsce/Ort: IFG, 219

Block:

Erinnerung an und bei Christa Wolf
Wspomnienie o i u Christy Wolf

Moderation/Moderacja: Carsten Gansel, Renata Makarska

Block:

Familienroman, Autobiographisches Schreiben
Powieść rodzinna, pisanie autobiograficzne

Moderation/Moderacja: Hermann Korte, Aleksandra Burdziej

9.00–9.40

Halina Ludorowska (Lublin):
Christa Wolfs Ost-Identität und ihre Projektionsräume

Wschodniemiecka tożsamość Christy Wolf i obszary jej projekcji

11.10–11.50

Agnieszka Dylewska (Zielona Góra):
„Ich erinnere ihn“. Dagmar Leopolds Vaterroman *Nach den Kriegen* als Zwischenreich von Identitätsfindung und Geschichte

*„Wspominam go“: Poświęcona ojcu powieść *Nach den Kriegen* Dagmary Leupold jako strefa pomiędzy odnalezioną tożsamością a historią*

9.40–10.20

Franziska Bomski (Frankfurt/M):
Moskauer Adressbuch. Russland-Erinnerungen bei Christa Wolf

Moskiewska książka adresowa. Rosyjskie wspomnienia Christy Wolf

11.50–12.30

Grzegorz Jaśkiewicz (Rzeszów):
Individuelle Geschichten als Beispiel einer infantil-juvenilen Identität in der DDR. Jakob Heins *Mein erstes T-Shirt*, Jana Hensels *Zonenkinder* und Jan Josef Liefers' *Soundtrack meiner Kindheit*

*Historie indywidualne na przykładzie infantylnomłodzieńczej tożsamości w NRD. Jakoba Heina *Mein erstes T-Shirt*, Jany Hensel *Zonenkinder* und Jana Josefa Liefersa *Soundtrack meiner Kindheit**

10.20–11.00

Robert Małecki (Warszawa):
Engagiert, erinnert, fremd, identisch. Oxymora der deutschen Selbstwahrnehmung
Zaangażowani, przypomniani, obcy, identyczni. Oksymorony niemieckiej autopercepcji

12.30–13.10

Renata Makarska (Tübingen):
Klucz do przeszłości. Poskrabianie historii w prozie Jenny Erpenbeck i Ingi Iwasiów
Schlüssel zur Vergangenheit. Die Zähmung der Geschichte in der Prosa von Jenny Erpenbeck und Inga Iwasiów

11.00–11.10

Kaffeepause/Przerwa, IFG 205

13.10–15.00

Mittagspause/Przerwa obiadowa

Block:

POP-Literatur
Literatura POP

Moderation/Moderacja: Monika Wolting, Joanna Orska

15.00–15.40

Christoph Jürgensen (Wuppertal):

„The package is part of the contents“ –
Imagewandel und Strategien der populären
Selbstverknüpfung bei Benjamin von Stuckrad-
Barre

„The package is part of the contents“ - Zmiana
wizerunku i strategii samouartystycznego
u Benjamin von Stuckrad-Barre

15.40–16.20

Agnieszka Kodzis-Sofińska (Wrocław):

Od nowej dekadencji po pospolitą chandrę.
Popkulturowy „manifest“ *Tristesse Royale* (1999)
z perspektywy czasu

Zwischen neuer Dekadenz und gewöhnlichem
Trübsinn. Das popkulturelle Manifest *Tristesse
Royale* (1999) aus der heutigen Perspektive

16.20–16.30

Kaffeepause/*Przerwa*, IFG 205

Moderation/Moderacja: Halina Ludorowska

16.30–17.10

Kalina Kupczyńska (Łódź):

Kommen alle Strichmännchen aus dem Westen?
– Konfigurationen der Selbstdarstellung
in polnischen und deutschen Comic-
Autobiographien

Czy wszystkie figury komiksowe pochodzą
z Zachodu? Strategie autoprezentacji w
autobiografiach komiksowych z Niemiec i Polski

17.10–17.50

Sławomir Nosal (Wrocław):

„Niewykluczone, że z samych pomyłek składa się
ta opowieść“ – wokół tożsamości w *Dojczland*
Andrzeja Stasiuka

„Es ist nicht ausgeschlossen, dass die Erzählung
aus lauter Irrtümern besteht“ – Identitätsfrage in
Dojczland von Andrzej Stasiuk

17.50–18.30

Wolfgang Brylla (Zielona Góra/Gießen):

Deutsches Breslau im polnischen Retro-Krimi.
Zum Problem der dargestellten Historizität in
Marek Krajewskis Kriminalromanen

Niemiecki Breslau w polskim kryminale retro

19.00

Festliches Abendessen im Restaurant
Schweidnitzer Keller am Breslauer Markt
Uroczysta kolacja w restauracji *Piwnica
Świdnicka* na wrocławskim rynku

Czwartek/Donnerstag 08.11.2012

Sektion II, Miejsce/Ort: IFG, 220

Block:

Geistige Erfahrungen
Doświadczenia duchowe

Moderation/Moderacja: Klaus Hammer, Robert
Jonczyk

9.00–9.40

Tomasz Małyżek (Wrocław):

Religiöses Erlebnis als ein ästhetisches
Experiment in der deutschen und polnischen
Prosa nach 1989

Przeżycie religijne jako eksperyment estetyczny
w niemieckiej i polskiej prozie po 1989 roku

9.40–10.20

Joanna Orska (Wrocław):

Conrad-Świętlicki - über die weltliche Tragik

Conrad-Świętlicki, czyli jeszcze o laickim
tragizmie

10.20–11.00

Paweł Wałowski (Zielona Góra):

Zum Sinn und Unsinn der (literarischen)
Alternativgeschichte. Der vergleichende Blick auf
die nichtgewesene PRL und DDR

O sensie i bezsensie literackich historii
alternatywnych. Konfrontatywne spojrzenie na
PRL i NRD, których nie było

11.00–11.10

Kaffeepause/Przerwa, IFG 205

Block:

Wendeerfahrungen

Doświadczenie przełomu

Moderation/Moderacja: Ewelina Kamińska,
Markus Joch

11.10–11.50

Kai Sina (Göttingen):

„zu Hause, im Turm“ - Bildung und Kultur in der
deutschsprachigen Gegenwartsliteratur

„w domu, w wieży“ - Formacja i kultura we
współczesnej literaturze niemieckojęzycznej

11.50–12.30

Robert Jonczyk (Wrocław):

Auf der Suche nach der vergangenen Wende –
Troztdestonichts oder Der Wendehals von Volker
Braun

W poszukiwaniu minionego przełomu –
Troztdestonichts oder Der Wendehals Volкера
Brauna

12.30–13.10

Ewa Matkowska (Wrocław):

„Rasender Feuerball der Wertlosigkeit“ – Botho
Strauß' Blick auf Gesellschaft und Kultur nach der
Wende

„Pędząca ognista kula bezwartościowości“ –
Spojrzenie Botho Straußa na społeczeństwo
i kulturę po przełomie

13.10–15.00

Mittagspause/Przerwa obiadowa

Block:

Historische und private Identität

Historyczna i prywatna tożsamość

Moderation/Moderacja: Wojciech Browarny,
Ewa Matkowska

15.00–15.40

Roman Dziergwa (Poznań):

Der Süden der historischen Provinz Posen in
Marian Pilots Roman *Pióropusz* – zu historischer
Identität und neuen Arten der alten Fremdheit
nach dem Kollaps des Zweiten Weltkriegs

Południowe rubieże byłej Prowincji Poznańskiej
w powieści Mariana Pilota *Pióropusz* –
historyczna tożsamość i nowe rodzaje dawnej
obcości po katastrofie drugiej wojny światowej

15.40–16.20

Ewelina Kamińska (Szczecin):

Im Spiegel der Erinnerungen und Gespräche.
Waldemar Mierzwa auf der Suche nach der
lokalen Identität (*Miasteczko 2011*)

Im Spiegel der Erinnerungen und Gespräche.
Waldemar Mierzwa auf der Suche nach der
lokalen Identität (*Miasteczko 2011*)

16.20–16.30

Kaffeepause/Przerwa, IFG 205

Moderation/Moderacja: Roman Dziergwa,

Jan Süselbeck

16.30–17.10

Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz (Poznań):

„Projekty totalne“ - o przedstawiaczach historii
XX wieku w najnowszej prozie polskiej
i niemieckiej

„Die totalen Projekte“ – zur Darstellung der
Geschichte des 20. Jahrhunderts in der neusten
polnischen und deutschen Prosa

17.10–17.50

Ewa Pytel-Bartnik (Poznań):

Berlin in 24 Stunden oder deutsche Geschichte im Stundentakt. Zu Annett Gröschners urbanem Geschichtsverständnis im Roman *Walpurgistag* (2011)

Berlin w 24 godziny. O pisaniu historii miastem w powieści Annett Gröschner *Walpurgistag* (2011)

17.50–18.30

Jürgen Joachimsthaler (Heidelberg):

Sich anerinnern gegen. Identitätspolitische Literatur im Spannungsfeld zwischen Erinnerungsarbeit und Erinnerungsrahmen

Przeciwwspominanie. Literatura polityki tożsamości pomiędzy wspomnianiem a ramami pamięci

19.00

Festliches Abendessen im Restaurant *Schweidnitzer Keller* am Breslauer Markt

Uroczysta kolacja w restauracji *Piwnica Świdnicka* na Wrocławskim Rynku

Czwartek/Donnerstag 08.11.2012

Sektion III, Miejsce/Ort: IFG, 218

Block:

Transkulturalität

Transkulturowość

Moderation/Moderacja: Stephan Wolting

9.00–9.40

Anita Jonczyk (Wrocław):

Die Identitätssuche im Emine Sevgi Özdamars Roman *Die Brücke vom goldenen Horn* und Theaterstück *Perikiz* Özdamars

Poszukiwanie tożsamości w powieści *Die Brücke vom goldenen Horn* oraz sztuce teatralnej *Perikizi* Emine Sevgi Özdamar

9.40–10.20

Kirsten Prinz (Gießen):

Yadé Kara und Zafer Şenocak – Grenzüberschreitende Geschichtsdarstellung in der ‚türkischdeutschen‘ Gegenwartsliteratur

Yadé Kara und Zafer Şenocak – obraz historii przekraczającej granice w niemiecko-tureckiej literaturze współczesnej

10.20–11.00

Hans-Christian Trepte (Leipzig):

Zur Literatur polnischer Emigranten in Deutschland

O literaturze polskich emigrantów w Niemczech

11.00–11.10

Kaffeepause/Przerwa, IFG 205

Moderation/Moderacja: Kirsten Prinz, Anita Jonczyk

11.10–11.50

Gabriela Ociepa (Wrocław):

Feridun Zaimoglu. Autorschaft im Wandel

Feridun Zaimoglu. Autorstwo w procesie

11.50–12.30

Renata Cornejo (Usti nad Labem):

„Die Heimat heißt Babylon“. Dialogizität als ästhetische Qualität in ausgewählten Gedichten von Jiří Gruša

„Ojczyźnie na imię Babilon“. Dialogowość jako estetyczna jakość w wybranych wierszach Jiří Grušy

12.30–13.10

Katarzyna Lisowska (Wrocław):

Metafora w prozie wykluczonych – językowe wyrażanie inności w prozie gejowskiej, lesbijskiej i feministycznej

Metapher in der Prosa der Ausgeschlossenen – verbaler Ausdruck der Andersartigkeit in der homosexuellen und feministischen Prosa

13.10–15.00

Mittagspause/**Przerwa obiadowa**

Block:

Lyrick der 90er
Poezja lat 90tych

Moderation/Moderacja: Gabriela Ociepa, Adam Poprawa

15.00–15.40

Paweł Mackiewicz (Wrocław):

Recepcja Amerykanów. „Szkoła nowojorska” w poezji polskiej – mity i sprawdzenia

Die Rezeption der Amerikaner: „New Yorker-Schule” in der polnischen Lyrik. Mythen und Bestätigungen

15.40–16.20

Helmut Peitsch (Potsdam):

Durs Grünbeins Gedichtzyklus *Novembertage*
Cykl wierszy Dursa Grünbeina *Novembertage*

16.20–16.30

Kaffeepause/**Przerwa**, IFG 205

16.30–17.10

Ewa Hendryk (Szczecin):

Formal-ästhetische und intertextuelle Aspekte der deutschen Lyrik der neunziger Jahre

Formalno-estetyczne i intertekstualne aspekty liryki niemieckiej lat dziewięćdziesiątych

17.10–17.50

Anna Mrożewska (Koszalin):

Die verspätete Erinnerung: Günter Grass' *Im Krebsgang* versus Tanja Dückers' *Himmelskörper*

Spóźnione wspomnienie: Güntera Grassa *Idąc rakiem* a Tanji Dückers *Himmelskörper*

19.00

Festliches Abendessen im Restaurant *Schweidnitzer Keller* am Breslauer Markt

Uroczysta kolacja w restauracji *Piwnica Świdnicka* na wrocławskim rynku

Piątek/Freitag 09.11.2012

Miejsce/Ort: IFG, 219

Block:

Individuum im Angesicht der Geschichte und der Gesellschaft

Jednostka wobec historii i zbiorowości

Moderation/Moderacja: Ewa Hendryk, Michael Haase

9.00–9.40

Jan Süselbeck (Marburg):

Die Kraft der Tränen. Über die Melodramatisierung des ‚Täterinnenschicksals‘ in Bernhard Schlinks Roman *Der Vorleser* (1995) und in Stephen Daldrys Verfilmung *The Reader* (2008)

Siła łez. O melodramatyczności losu sprawczyń w powieści Bernharda Schlinka *Lektor* (1995) i w Stephena Daldrysa ekranizacji *Lektor. Zaklinacz słów* (2008)

9. 40–10. 20

Magdalena Kardach (Poznań):

Drei Generationen und eine Geschichte.
Erinnerungsstrategien im Werk von Christoph
Hein, Ingo Schulze und Jakob Hein

Trzy generacje wobec jednej historii. Strategie
wspominania w utworach Christopha Heina, Ingo
Schulze i Jakoba Heina

10. 20–11. 00

Katarzyna Śliwińska (Poznań):

„Flucht und Vertreibung” in der deutschen
und polnischen Literatur nach 1989 – eine
Zwischenbilanz

„Wypędzenie” w literaturze niemieckiej i polskiej
po roku 1989 – próba bilansu

11. 00–11. 15

Kaffeepause/Przerwa, IFG 205

Moderation/Moderacja: Markus Joch, Monika
Wolting

11. 15–12. 00

Aleksandra Burdziej (Toruń):

Aus der Perspektive der deutschen Enkel.
Tabubrüche im Familiengedächtnis als Weg zur
Selbstfindung: Sabrina Janeschs *Katzenberge* und
Tanja Dückers *Himmelskörper*

Z perspektywy niemieckich wnuków.
Przekraczanie tabu w pamięci rodzinnej jako
droga do odnalezienia własnej tożsamości:
Katzenberge Sabriny Janesch i *Himmelskörper*
Tanji Dückers

12. 00–12. 40

Klaus Hammer (Koszalin):

Zu einigen Aspekten im Werk Christoph Heins
nach der Wende von 1989/90

Wybrane aspekty utworów Christopha Heina po
przełomie 1989/90

12. 40–13. 20

Adam Poprawa (Wrocław):

Negatywne afirmacje Stanisława Barańczaka

Negative Affirmationen von Stanisław Barańczak

13. 20–14. 00

Wojciech Browarny (Wrocław):

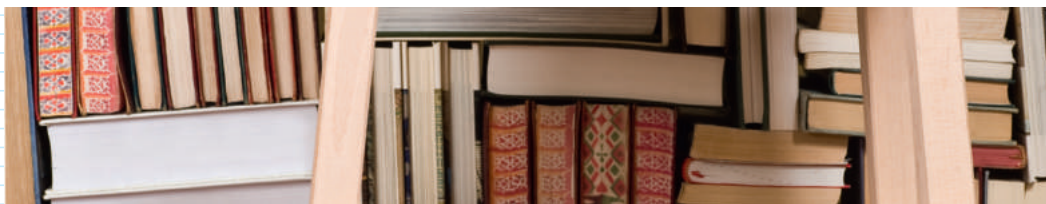
Biografia, historia czy literatura? Tadeusz
Różewicz i „nauka chodzenia”

Biografie, Geschichte oder Literatur. Tadeusz
Różewicz und „die Wissenschaft vom Gehen”

14. 00

Abschlussgespräch

Dyskusja kończąca konferencję

Organizatorzy:

Sponsorzy:

DEUTSCH-POLNISCHE
WISSENSCHAFTSSTIFTUNG

POLSKO-NIEMIECKA
FUNDACJA NA RZECZ NAUKI

